

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par Padomes lēmuma projekts par Eiropas Bēgļu fonda izveidošanu laika posmam no 2005. līdz 2010. gadam

COM(2004) 102 galīgā red. - 2004/0032 (CNS)

(2004/C 241/10)

Padome 2003. gada 23. februārī nolēma lūgt Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju saskaņā ar EK Līguma 262. pantu sniegt atzinumu par sekojošu tēmu: "Padomes lēmuma projekts par Eiropas Bēgļu fonda izveidošanu laika posmam no 2005. līdz 2010. gadam".

Specializētā nodarbinātības, sociālo lietu un Savienības pilsonības darba grupa, kurai bija uzdots veikt šo darbu, pieņēma savu atzinumu 2004. gada 5. maijā. Ziņojumu sniedza Kasinas (Cassina) kundze.

Tās 409 plenārajā sesijā 2004. gada 2. jūnijā, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma sekojošu atzinumu ar balsīm "par" 184, "pret" 3 "atturējās" 12.

1. Ievads

1.1 2000. gada 28. septembrī Padome pieņēma lēmumu Nr. 2000/596 par Eiropas Bēgļu fonda izveidošanu laika posmam no 2000. līdz 2004. gadam (turpmāk saukts: EFF I). Piecus gadus ilgajam laikposmam paredzēto līdzekļu summa bija 36 miljoni eiro. Šis fonds bija pirmā – īpaši pēc Eiropas Parlamenta ierosinājuma notikusī⁽¹⁾ – nepieciešamā racionalizācija un strukturēšana saistībā ar pasākumiem, kas kopš 1997. gada bija noenkuroti ikgadējās budžeta līnijas ietvaros. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savā laikā ar atbalstu uzņēma Padomes lēmuma projektu⁽²⁾.

1.2 Nedaudz vairāk kā gadu pirms 2004. gada 31. decembrī gaidāmajām EFF I termiņa beigām Komisija dalībvalstīs un Kopienas līmenī pārbaudīja EFF I realizācijas gaitā uzkrāto pieredzi, sarīkoja pārbaudes konferenci⁽³⁾ un uzdeva par atlikušo EFF laikposmu izstrādāt detalizētu seku analīzi⁽⁴⁾. Pārbaudes ietvaros tika ņemta vērā arī ietekme uz mīļiedarbību ar citiem Savienības pasākumiem un programmām⁽⁵⁾.

1.3 Pamatojoties uz šo apjomīgo pieredzes uzkrājumu, Komisija 2004. gada 12. februārī iesniedza "Padomes lēmuma projektu par Eiropas Bēgļu fonda izveidošanu laika posmam no 2005. līdz 2010. gadam", uz kuru bāzes izstrādāts šis atzinums.

(1) Ziņojuma sniedzējs: Gérard Deprez, Eiropas Parlamenta loceklis.
(2) 16.6.2000. ABL C 168 (Ziņojuma sniedzēja: grāfiene zu EULENBURG).

(3) 2003. gada 30./31. oktobris.

(4) 2004. gada 12. februāra SEC(2004) 161/COM(2004) 102 galīgā red. - "Commission Working Staff Paper – Proposal for a Council Decision establishing the European Refugee Fund for the period 2005-2010 – Extended Impact Assessment".

(5) Tas īpaši attiecas uz budžeta līnijām, kas 2003. un 2004. gadā tika nodotas integrācijas pilotprojektu vajadzībām; Eiropas aģentūras izveides projekts operatīvai sadarbībai ar ārējām robežām; Programmas EQUAL izmantošana patvēruma meklētāju profesionālai klasifikācijai utt.

2. Komisijas lēmuma projekta būtiskākais saturs

2.1 Komisija ierosina uz sešiem gadiem izveidot Eiropas Bēgļu fondu (EFF II) ar 687 miljonus eiro lielu līdzekļu summu. Fonds tiek izveidots, lai finansētu atsevišķu valstu veiktos pasākumus, kas saistīti ar trešo valstu pilsoņu vai bezvalstnieku uzņemšanu, integrāciju un brīvprātīgu repatriāciju⁽⁶⁾, ja tiem ir piešķirts bēgļa statuss, pienākas starptautiska aizsardzība (Noteikumu par jaunas apmešanās vietas noteikšanu ietvaros), ja tiem tiek nodrošināta kāda subsidārās aizsardzības forma vai ja tie ir pieprasījuši kādu no augstākminētajiem aizsardzības veidiem, vai ja tiem tiek nodrošināta pagaidu aizsardzība⁽⁷⁾.

2.2 Atbalstāmie pasākumi. Dalībvalstu veiktie pasākumi, kas var tikt atbalstīti no EFF II, aptver plašu uzdevumu spektru uzņemšanas, integrācijas un brīvprātīgas repatriācijas jomā. Īpaši kopējais finansējums skar sekojošus pasākumus: uzņemšanai nepieciešamās infrastruktūras; materiālas, medicīniskas vai psiholoģiskas palīdzības sniegšana; atbalsts valodas jomā; apmācība, izglītība vai profesionālās integrācijas atjaunošana; uzņemšanas ierīcību uzlabošana; ES Pamattiesību hartā noteiktā vērtību aizsardzība; vietējo iedzīvotāju informētības veicināšana un mērķa grupu pārstāvju piedalīšanās sabiedriskajā un kultūras dzīvē; priekšrocības ieguvušo personu patstāvības veicināšana; pasākumi vietējo reģionālo korporāciju, nacionālo sabiedrisko organizāciju un pilsoņu iesaistīšanai; informācija un konsultācijas par repatriāciju un palīdzība atjaunotai integrācijai izcelsmes zemē.

2.2.1 Gadījumos, kad jāizmanto mehānismi pagaidu aizsardzībai, no fonda iespējams saņemt līdz pat 80 % no izmaksām, kas nepieciešamas neatliekamiem pasākumiem uzņemšanas, izmitināšanas, uzturlīdzekļu, medicīniskās un psiholoģiskās aprūpes, personāla un administrācijas, kā arī loģistikas un pārvadājumu jomā.

(6) Saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā definēto un ar 1967. gada 31. janvāra Protokolu mainīto statusu.

(7) Direktīvas 2001/55/EK izpratnē.

2.2.2 10 % no EFF II rīcībā nodotajiem līdzekļiem ir paredzēti pašas Komisijas administrētajiem Kopienas pasākumiem sekojošās jomās, kā arī administratīvi tehniskajiem izdevumiem: Kopienas sadarbības projektiem, pieredzes apmaiņas veicināšanai, novatoriskiem pilotprojektiem, jaunu tehnoloģiju izpētei un pielietošanai bēgļu politikas jomā.

2.3 EFF II realizācija. EFF II realizācija balstās uz kompetenču sadalījumu starp dalībvalstīm un Komisiju:

2.3.1 Komisija nosaka daudzgadīgās programmas vadlīnijas, pārliecinās par administrācijas un kontroles sistēmas eksistenci un funkcionēšanas spēju dalībvalstīs un nodrošina Kopienas pasākumu īstenošanu. Komisiju atbalsta komiteja, kas atbilst lēmuma Nr. 1999/468/EK prasībām.

2.3.2 Dalībvalstis ir atbildīgas par atsevišķu valstu veikto pasākumu realizāciju; izveido "kompetento iestādi" ar juridiskas personas statusu un nepieciešamajām administratīvajām jaudām; pirmkārt, ir atbildīgas par pasākumu finansējuma kontroli un sadarbojas ar Komisiju nepieciešamo statistikas datu savākšanas jomā.

2.3.3 Dalībvalstis un Komisija nodrošina pasākumu rezultātu izziņošanu, caurredzamību un kopējo saskaņotību, kā arī atbildību pārējiem Kopienas pielietotajiem instrumentiem un pasākumiem.

2.4 Plānošana. Ir paredzēti divi daudzgadīgi plānošanas laikposmi (2005-2007 un 2008-2010). Dalībvalstis iesniedz Komisijai savu daudzgadīgās programmas projektu, un Komisija trīs mēnešu laikā ar Komitejas starpniecību to apstiprina pēc pietiekumu pārbaudes saskaņā ar vadlīnijās noteiktajiem pamatprincipiem. Komisijas apstiprinātās daudzgadīgās programmas tiek īstenotas ikgadējo programmu veidā.

2.5 Līdzekļu sadalījums. Katra dalībvalsts saņem ikgadējo paušalsumu 300 000 eiro apmērā. Jaunajām dalībvalstīm pirmos trīs gadus šī summa ir noteikta 500 000 eiro gadā.

2.5.1 Pārējie gada laikā piešķirtie līdzekļi starp dalībvalstīm tiek sadalīti sekojoši: 35 % atbilstoši to personu skaitam, kas pēdējo trīs gadu laikā ir saņēmušas bēgļa statusu, tiesības uz starptautisku palīdzību Noteikumu par jaunas apmešanās vietas nodrošināšanu ietvaros vai kurām ir piešķirta kāda no subsi-

dārās aizsardzības formām; 65 % atbilstoši to personu skaitam, kas pēdējo trīs gadu laikā ir pieprasījušas patvērumu vai kam nodrošināta pagaidu aizsardzība. Daļu no ikgadējiem piešķirtajiem līdzekļiem var izmantot tehniskām un administratīvām vajadzībām. Finansiālais atbalsts no Fonda tiek sniegts, piešķirot neatmaksājamu finansiālu palīdzību, taču pierādāmu nelikumību gadījumā tiek pieprasīta atmaksāšana, aprēķinot kavējuma procentus Eiropas Centrālās bankas noteiktajā apmērā, kam pieskaitīti 3,5 %. Lai dalībvalstis programmas laikā varētu saņemt vēl citas kopējā finansējuma daļas, tām jāiesniedz attiecīgs ziņojums un izdevumu atšifrējums, ko apstiprinājusi no kompetentās iestādes neatkarīga institūcija.

2.5.2 Kopienas ieguldījums dalībvalstu veiktajos pasākumos ir ne vairāk kā 50 % no kopējām projekta izmaksām. Novatorisku projektu un transnacionālu pasākumu gadījumā šī daļa var tikt palielināta līdz 60 %, bet dalībvalstīm, kas saņem līdzekļus no Kohēzijas fonda – līdz 75 %.

2.6 Novērtējums. Komisija ne vēlāk kā 2007. gada 30. aprīlī iesniedz pirmo pagaidu ziņojumu un 2009. gada 31. decembrī – otro pagaidu ziņojumu. Ne vēlāk kā līdz 2012. gada 31. decembrim tā sagatavo ziņojumu par ex post novērtējumu.

3. Piezīmes

3.1 Komiteja, kopumā ņemot, uzskata Komisijas projektu par ļoti apsveicamu un pārstāv viedokli, ka EFF II varētu būt būtisks solis gan Līguma IV nodaļā iekļauto bēgļu tiesību realizācijas virzienā, gan lai īstenotu lēmumus, ko pieņēma Eiropas Padome Tamperē, kā arī citās Padomes konferencēs attiecībā uz vadlīnijām un īstenošanas nosacījumiem vīzu, bēgļu un imigrācijas politikas jomā. Šo lēmumu nepietiekamā realizācija vai Padomes vienošanās par jomām, kuras pavājina sākotnējā projekta efektu un saglabā iespēju atsevišķās dalībvalstīs noteikt ievērojami atšķirīgu kārtību, droši vien kaitēs Fonda potenciālam efektivitātei. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EEKS) izsaka nožēlu par to, ka nesen pieņemtā Direktīva par bēgļu statusu ⁽¹⁾ saturiskā ziņā stipri atšķiras gan no Komisijas projekta ⁽²⁾, gan Komitejas atzinumā izteiktajām vēlmēm un ieteikumiem ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Pieņemta 2004. gada 24. aprīlī.

⁽²⁾ Padomes Direktīvu projekts par minimālajām normām trešo valstu pilsoņu un bezvalstnieku atzīšanai par bēgļiem vai personām, kam nepieciešama citāda starptautiska aizsardzība, publicēts: ABL C 51 E 2002. gada 26. februārī.

⁽³⁾ Skat. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu, kas publicēts ABL C 221 17.09.2002 (Ziņojuma sniedzēja: Le Nouail-Marlière kundze).

3.1.1 Programmas nozīmīgumu padara uzskatāmāku jau tas vien, ka katru gadu ierodas apmēram 400.000 patvēruma meklētāju⁽¹⁾. Aiz tā bieži vien slēpjas smagu cilvēcisko ciešanu apzīmogota pieredze. Šiem cilvēkiem nepieciešama solidaritāte, materiāls, morāls un psiholoģisks atbalsts, cilvēka cienīga uzņemšana, atbilstoši pakalpojumi, caurredzama un efektīva procedūra, iespējas ar aktīvu darbu vai citām aktivitātēm integrēties Kopienas sociālajā vidē, kā arī iespēja bez riska atgriezties dzimtenē, ja viņi izrāda un apzināti izsaka šādu vēlmi.

3.2 Piešķirto līdzekļu palielinājums salīdzinājumā ar EFF I (687 miljoni eiro uz sešiem gadiem salīdzinājumā ar 36 miljoniem eiro piecus gadus ilgajam iepriekšējās programmas darbības laikam) šķiet milzīgs, taču Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja norāda uz to, ka EFF I rīcībā esošie līdzekļi uz bēgļu patieso vajadzību fona bija stipri ierobežoti, un ar gandarījumu konstatē, ka finansiālo prognožu projektos 2007-2013 gadam nodaļai par drošību, tiesībām, migrāciju un bēgļiem piešķirta īpaša prioritāte un ka šai jomai tiek iedalīti arvien lielāki resursi. Līdz ar to EFF II finansējums iekļaujas šajā perspektīvie.

3.2.1 No vienas puses, EFF II ir nepieciešamo solidaritātes centienu izpausme svarīgā politikas sektorā, bet no otras puses, tas uzskatāmi apliecina, ka Kopienas institūcijas apzinās faktu, ka šīs problēmas saistībā ar Līguma IV nodaļu nebūs iespējams atrisināt bez visaptverošas un kopīgas atbildības uzņemšanās no visu iesaistīto puses. Lai to paveiktu, nepieciešami mērķtiecīgi pasākumi, kas tiek realizēti korekti un ko atbalsta civiliedzīvotāji un vietējās varas iestādes, un tādēļ ir nepieciešams arī tiesisko pamatprincipu, instrumentu un procedūru nodrošinājums, kas orientēts uz vienotas bēgļu politikas īstenošanu Kopienā. Komiteja norāda, ka EFF II pilnveido un stiprina jau eksistējošos nacionālos pasākumus, taču nav paredzēts to aizstāšanai. Īpaša uzmanība jāvelta tam, lai netiktu samazināta, bet gan palielināta un uzlabota sociālo partneru un civiliedzīvotāju parstāvju līdzdalība.

3.2.2 Kopienas pasākumiem piešķirto līdzekļu daļa no 5 % EFF I pamatoti ir palielināta līdz 10 % EFF II. Komiteja atgādina, ka tā jau savā atzinumā par EFF I pieprasīja paredzēt Kopienas pasākumiem 10 % līdzekļu, un uzsver, ka šī daļa ir zemākā robeža, lai cita starpā varētu īstenot divus obligātus mērķus: pirmkārt, transnacionālu un novatorisku iniciatīvu veicināšanu (arī no organizēto civiliedzīvotāju puses) un, otrkārt, studiju, pētnieciskās darbības un salīdzinājumu izdarīšanas atbalstu visās dalībvalstīs.

(1) Divos pēdējos gados pieplūdumam ir tendence samazināties, taču, protams, nav iespējams izslēgt negaidītu palielināšanos, un ir jāņem vērā, ka tendences konstatāciju, kas nenotiek saskaņā ar vienotām nacionālajām statistikas metodēm, var būtiski ietekmēt arī dažādā dalībvalstu politika un tās tehniskā realizācija administratīvā līmenī.

3.3 Arī līdzekļu sadalījums dažādām aktivitātēm (uzņemšanai, integrācijai un brīvprātīgai repatriācijai) ir sabalansēts un atbilst pašreizējai situācijai dalībvalstīs, kā arī paredzamajam patvēruma meklētāju vai citu aizsardzību pieprasīto personu plūsmu sadalījumam nākotnē. Attiecībā uz piecām mērķa grupām noteiktais kopējais finansējums atspoguļo aktuālo situāciju dalībvalstīs, kaut arī daudzgadīgā plānošana ar ikgadējo programmas realizācijas pieskaņošanu dod iespēju eventuales nepieciešamības gadījumā pieskaņoties negaidītiem notikumiem. Bez tam, komitejas darba procedūra nodrošina kopēju īstenošanas gaitas pārraudzību un atvieglo jau pārbaudītās prakses un novatorisku pasākumu izplatību. Pēc Komitejas domām, ievērojamo resursu daļu vajadzētu novirzīt uzņemšanas un integrācijas pasākumiem. Tā vēlētos, lai dalībvalstīs lielāko daudzgadīgo programmu uzdevumu daļu neorientētu uz atgriešanās pasākumiem.

3.3.1 Komiteja akcentē gandarījumu par to, ka starp integrācijas pasākumiem ir paredzēti arī tādi, kas ir vērsti uz profesionālās integrācijas atjaunošanu, jo iespēja sagādāt iztikas līdzekļus – vai to lielāko daļu – veicina pašapziņu uz sociālās piederības sajūtu. Bez tam, tādējādi tiek novērsts, ka sevišķi jaunieši ilgstošas bezdarbības vai naudas trūkuma dēļ būtu spiesti strādāt nelegāli vai iesaistīties citās aktivitātēs uz nelikumības robežas. Katrā gadījumā, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja uzsver, ka ir jānodrošina apstākļi strādāšanai, kā rezultātā EFF II iekļautās personas pašas varēs aktīvi piedalīties procedūrā un visās darbībās, kas uz viņām attiecas. Diemžēl Komiteja ir spiesta ar nožēlu konstatēt, ka lēmuma pieņemšana par to, vai bēgļi tiks vai netiks integrēti ar darba palīdzību, saskaņā ar jaunāko Padomes lēmumu par bēgļu statusa piešķiršanu, ir atstāta pašu dalībvalstu ziņā. Komiteja atgādina, ka tās atzinumos⁽²⁾ vienmēr atrodamas norādes uz to, ka šo personu grupu profesionālo darbību ir nepieciešams veicināt. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pārstāv viedokli, ka līdzdalība ekonomiskajā dzīvē ir saistīta ar tiesībām, kuras nedrīkst ierobežot ne ar kādu diskrimināciju.

3.3.2 Bez tam, Komiteja iesaka piešķirt prioritāti kulturālās un psiholoģiskās apmācības pasākumiem, kas paredzēti administratīvajam un kārtības uzturēšanas personālam, kura darbs ir saistīts ar bēgļiem, patvēruma meklētājiem un citām aizsardzību saņemošām personām. Tas ir nepieciešams arī tādēļ, lai izrādītu pretdarbību preses un citu masu mediju radītajam negatīvajam tēlam un aizspriedumiem par bēgļu ikdienu. Pasākumiem, kas veicina dialogu starp augstākminētajām personu grupām un attiecīgo uzņemošo valstu pilsoņiem, kā arī savstarpējās zināšanas par otras nācijas kultūru ir liela nozīme arī integrācijā un sociālā akcepta saņemšanā – tas ir priekšnoteikums efektīvai EFF II īstenošanai.

(2) Salīdzinājumam skat. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par "Padomes Direktīvu projektu par minimālajām normām patvēruma meklētāju uzņemšanai dalībvalstīs", 4.3. punkts, publicēts ABL C 48 21.02.2002. (Ziņojuma sniedzējs: MENGOZZI kungs) un atzinumu par augstākminēto projektu attiecībā uz bēgļa statusa piešķiršanu, 3.7.1. punkts, publicēts OV C 221 17.09.2002 (Ziņojuma sniedzēja: Le NOUAIL-MARLIÈRE kundze).

3.4 Komiteja apsveic programmas stratēģisko kopējo koncepciju, kas ir iedalīta vadlīnijās, daudzgadīgajās programmās, kas tiks realizētas ar ikgadējo programmu starpniecību, divos Komisijas pagaidu ziņojumos un vienā ziņojumā, kas sniedz novērtējumu *ex post*. Šis princips tika izmantots jau citās procedūrās, pēc kurām notika Komisijas un dalībvalstu kopējo programmu realizācija, un ir apliecinājis sevi kā efektīvu metodi korektai atbildības sadalīšanai starp Komisiju un dalībvalstīm, kuras ietvaros subsidiaritātes princips tiek uztverts kā kopatbildība. EFF II patiešām var kalpot ne tikai kā instruments līdzekļu sadalei starp dalībvalstīm, bet tam ir jāatbilst 3.1. punktā minētajām prasībām, kas paredz spert ievērojamu soli kopējas bēgļu politikas īstenošanas virzienā. Ņemot vērā aspektu, ne visi šīs politikas īstenošanai ierosinātie nepieciešamie tiesiskie instrumenti ir pieņemti, no EFF II finansēto pasākumu veikšana dalībvalstīm var atvieglot arī lēmumu pieņemšanu tajos punktos, kur tas vēl nav izdarīts.

3.4.1 Kompetentās iestādes izveidošana katrā dalībvalstī ļoti labvēlīgi ietekmēs nacionālo programmu vienotību un noslēgtību, pilnībā caurredzamo un korekto pasākumu veikšanu atsevišķās dalībvalstīs, kā arī nenoliedzami nepieciešamo kontaktu uzturēšanu ar pilsoņiem un civildiedzīvotājiem. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja norāda uz lielo nozīmi, kādu projekts piešķir ieinteresēto programmas partneru līdzdalībai un kopatbildībai jau no paša daudzgadīgo programmu sagatavošanas sākuma. Milzīgajai lomai, kāda tiek piešķirta civildiedzīvotāju organizāciju iesaistīšanai, piemīt izšķiroša metodoloģiskā nozīme, lai nodrošinātu nepieciešamo ievērību uz vietas uzkrātajai pieredzei, organizētu publiskas debates, iegūtu atbalstu un, visbeidzot, īstenotu šajā jomā labu administratīvo praksi (Governance). Uz to Komisija jau vairākkārt savos atzinumos ir norādījusi, un ar gandarījumu tā atkal sastopas ar šo ideju Komisijas sagatavotajā dokumentā.

3.4.1.1 Pēc Komitejas domām, īpaši nozīmīgi ir nodrošināt un atvieglot nacionālajām sabiedriskajām organizācijām pieeju uzņemšanas un tranzīta centriem, lai tās var sniegt atbalstu jau pašā uzņemšanas sākumā. Lai paaugstinātu šādu darbību efektivitāti, tās vispār varētu kļūt par specifisku Kopienas akciju objektu.

3.4.2 Pieredze, kas beidzamo gadu laikā uzkrāta visās dalībvalstīs, uzākstāmi parāda, cik liela efektivitāte piemīt partnerattiecībām starp nacionālajām un vietējām pārvaldes institūcijām no vienas puses un civildiedzīvotāju organizācijām no otras puses. Komiteja izsaka cerību, ka šīs sadarbības ietvaros uzkrātā pieredzes bagātība, realizējot EFF II, netiks pazaudēta, bet gan tikai papildināta ar jauniem un labāk strukturētiem instrumentiem.

3.5 EFF II struktūra atbilst visdažādākajām situācijām, kas valda dalībvalstīs, un centrālajam kritērijam, kas paredz sadalīt līdzekļus atbilstoši attiecīgās mērķa grupas spēcīgumam. Komiteja uzsver, ka minētās atšķirības, kā arī, jo īpaši, dažādā brieduma pakāpe, kādā atrodas šīs jomas politika dažādās dalībval-

stīs, ir īpaši rūpīgi jāņem vērā, izstrādājot vadlīnijas daudzgadīgajai plānošanai.

3.5.1 Kaut vai ar tīri simbolisku nozīmi jāatzīmē, ka jaunajām dalībvalstīm pirmajos trīs programmas realizācijas gados tiks piešķirta fiksēta ikgadējā summa, kas pārsniedz ES piecpadsmitniekam paredzēto. Jaunajām dalībvalstīm vēl ir maz pieredzes šajā jomā, un dažas no tām veidos jauno ES ārējo robežu. Tādēļ noteicoša nozīme ir to integrācijai ES piecpadsmitnieka realizētajā bēgļu politikā un spējai šai sektorā pielietot Kopienas instrumentus. Pirmkārt, jānodrošina jaunajām dalībvalstīm pieeja ES piecpadsmitnieka uzkrātajai pieredzei. Tikpat nepieciešams ir arī specifisks atbalsts, kas piešķir prioritāru lomu Kopienas pasākumiem saistībā ar administratīvo jaudu izveidi bēgļu politikas jomā.

3.6 Komiteja norāda, ka EFF II līdzekļu iedalīšanas procedūrām obligāti ir jābūt efektīvām. Jāizvairās no tā, ka komplicētas vai nesaprotamas procedūras kļūst par cēloni nelikumībām. Komiteja pieprasa, lai civildiedzīvotāju organizācijas, kas darbojas bēgļu un dažādu aizsardzību saņemošo personu labā, netiktu aizkavētas ar sarežģītām un / vai grūti izpildāmām administratīvajām prasībām un lai tas nenotiktu ne dalībvalstu, ne visas Kopienas līmenī. Nacionāla sabiedriskā organizācija, lai cik ļoti tā arī nevēloties atbilst caurredzamības prasībām, funkcionē citādi, un tai ir nepieciešams pavisam cits elastīgums nekā, piemēram, celtniecības uzņēmumam, kas uzvarējis konkursā par bēgļu uzņemšanas ēkas ierīkošanas tiesībām. Komiteja ir nobažījies par to, ka līgumos, ko kompetentās iestādes noslēdz ar civildiedzīvotāju organizācijām, netiek pietiekami viennozīmīgi sadalīti pienākumi un kompetences jomas. Organizācijas, kas parakstījušas šādus līgumus, pēc tam ir spiestas vairāk nodarboties ar praktiskām administratīvām darbībām un izdevumu čekiem tā vietā, lai koncentrētos uz savas darbības efektivitāti, kas vērsta uz mērķa grupu tiesību ievērošanu un vajadzību apmierināšanu.

3.6.1 Bez tam, Komiteja uzskata, ka kavējuma procentiem, kas tiek aprēķināti atmaksājamām summām nelikumīga līdzekļu izlietojuma gadījumā, būtu jābūt tikai simboliskiem. Tādējādi jānovērš iespēja, ka dalībvalstis nodrošināšanās nolūkos konkursiem noteiks absolūti ierobežojošas procedūras, kas savukārt nāks par sliktu nacionālo sabiedrisko organizāciju izmantošanas un līdzdalības efektivitātei. Komiteja atgādina, ka bēgļu politika nevienā dalībvalstī nav tikai valsts struktūru darīšana un ka dažās valstīs bēgļiem un personām ar aizsardzības statusu nebūtu nekādu izredžu, ja nesāņemtu atbalstu no nacionālajām sabiedriskām, organizācijām. Tāpēc Komiteja pieprasa, lai šis satraukuma iemesls tiktu ņemts vērā EFF II realizācijas noteikumos.

3.7 Komiteja uzaicina Komisiju rosināt dalībvalstis noteikt kopējus datu apkopošanas kritērijus. Kvantitatīvie aspekti EFF II realizēšanā ir vienlīdz svarīgi kā kvalitatīvie aspekti, jo Fonda līdzekļu izmantošana kopējam finansējumam balstās uz datiem par dažādām personu kategorijām, kam ir piešķirts bēgļa vai cits aizsardzības statuss, vai pieteikumu iesniedzējiem.

3.8 Saskaņā ar Komisijas projekta 26. panta 2. daļu dalībvalstīm, izdarot vērtējumu, jākonsultējas ar savām nacionālajām sabiedriskajām organizācijām un sociālajiem partneriem.

4. Secinājumi

4.1 Komiteja uzskata, ka projekts par Eiropas Bēgļu fonda (EFF II) izveidi laikposmam no 2005. līdz 2010. gadam ir saprātīgs; tam ir piešķirts liels apjoms līdzekļu, un tas ir strukturēts tā, ka ir pilnībā sadalīta atbildība, kas jāuzņemas dalībvalstīm un Komisijai. Komisija bez tam pastāv uz to, ka uzņemšanas un integrācijas fāzes arī turpmāk jāuzskata par galvenajiem atbilstošas bēgļu politikas pilāriem.

4.2 Komiteja par apsveicamu uzskata faktu, ka projekts ietver nepieciešamību dalībvalstīm un izveidojamajām kompetentajām iestādēm iesaistīt visus, ko tas tā vai citādi skar, jo

sevišķi, civiliedzīvotāju organizācijas un reģionālās un vietējās korporācijas, veidojot partnerattiecības ar aizvien pieaugošu efektivitāti. Tāpat tā norāda arī uz to, ka Fonda līdzekļu izdalīšanā prioritāte jāpiešķir pasākumu efektivitātei un pasākumu īstenošanas procedūra nacionālajām sabiedriskajām organizācijām jāpadara vienkārša un caurredzama.

4.3 Komiteja akcentē, ka nepieciešams noteikt vienotus kritērijus datu apkopošanai bēgļu jautājumos, lai nodrošinātu dažādās dalībvalstīs veikto pasākumu vienlīdzīgu apstrādi un salīdzināšanas iespējas. Tā pieprasa orientēt Kopienas īstenotos pasākumus galvenokārt uz šim nolūkam nepieciešamo administratīvo jaudu izveidi jaunajās dalībvalstīs.

4.4 Komiteja izsaka cerību, ka lēmums par projektu sakarā ar EFF II tiks pieņemts ātri un šis lēmums tiks papildināts ar atbilstošiem un caurredzamiem īstenošanas noteikumiem.

Briselē, 2004. gada 2. jūnijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas

prezidents

Roger BRIESCH

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumu attiecībā uz regulu par pieejas nosacījumiem gāzes transmisijas tīkliem

COM(2003) 741 galīgā red. - 2003/0302 (COD)

(2004/C 241/11)

2004. gada 23. janvārī Padome pieņēma lēmumu konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 95. un 251. pantu par: Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumu attiecībā uz regulu par pieejas nosacījumiem gāzes transmisijas tīkliem

Transporta, enerģētikas, infrastruktūras un Informācijas sabiedrības darba grupa, kas bija atbildīga par Komitejas darba sagatavošanu attiecībā uz šo jautājumu, pieņēma tās atzinumu 2004. gada 10. maijā. Ziņojumu sniedza Sirkeinenas kundze (Mrs Sirkeinen).

Tās 409. plenārajā sesijā 2004. gada 2. un 3. jūnijā (2004. gada 2. jūnija sēdē), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma sekojošu atzinumu ar 154 balsīm "par," 1 "pret" un "atturējās" 10:

1. Ievads

1.1 Tiek plānots, ka otrā gāzes tirgus direktīva, kas pieņemta 2003. gada jūnijā, nodrošinās nepieciešamās strukturālās izmaiņas regulēšanas ietvaros, lai novērstu atlikušās barjeras dabas gāzes iekšējā tirgus pilnveidošanā. Direktīva sniedz tiesības visiem gāzes patērētājiem (kas to neizmanto saimniecībā) brīvi izvēlēties savu piegādātāju līdz 2004. gada 1. jūlijam, kā arī nodrošina to, ka visiem patērētājiem ir tādas pašas tiesības līdz 2007. gada 1. jūlijam. Bez tam direktīva nodrošina: trešajai pusei pieeju transmisijas un sadales tīkliem, pamatojoties uz publicētiem un regulētiem tarifiem; uzglabāšanas iekārtām, pamatojoties uz sarunu vai regulējošu procedūru;

juridisku pieeju transmisijai un lielām un vidējām sadales kompānijām; un regulējošas varas instances izveidi katrā dalībvalstī.

1.2 Lai sasniegtu iekšējā gāzes tirgus mērķi, ir nepieciešami detalizēti pasākumi attiecībā uz veidu, kādā tiek darbinātas transmisijas sistēmas. Attiecībā uz elektrību ir noteikti līdzīgi pasākumi regulā, kas pieņemta 2003. gada jūnijā. Šī regula nosaka kopējas tarifu struktūras, ieskaitot tirdzniecību, šķērsojot robežas, informācijas nodrošināšanu attiecībā uz starpsavienojumu kapacitāti un noteikumiem saistībā ar pārslodžu mēdzmentu.